

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Crèdits	1,68 de presencials (42 hores) 4,32 de no presencials (108 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca (Campus Extens Illes)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Berta Artigas Lelong berta.artigas@uib.es	13:00	14:00	Dilluns	14/09/2017	20/07/2018	B.Pinós 18
Sonia Navas Recio sonia.navas@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					
Ester Sánchez Marimon ester.sanchez@uib.es	12:00	13:00	Dimarts	11/09/2017	31/01/2018	C-206

Contextualització

En el món actual, la cura i el benestar de les persones implica una formació infermera que contempli el desenvolupament de competències i valors com són la responsabilitat, el respecte, la solidaritat i la inclusió, si es pretén afavorir una vida amb dignitat per a totes les persones. Per la qual cosa amb aquesta matèria es pretén que l'alumnat adquireixi una manera de mirar i atendre la salut de forma positiva, com un bé públic mundial, como un tema de justícia social i com un dret universal per millorar la salut de tota la població

Això implica grans desafiaments de competències cognitives, actitudinals i d'habilitats pràctiques per responsabilitzar-nos per la cura de salut de l'altre, a través d'una mirada inclusiva i humanista així com el compromís i participació de la ciutadania. Competències essencial per contribuir a la presa de consciència sobre la coresponsabilitat del conjunt de la ciutadania mundial en un procés de desenvolupament humà i sostenibilitat.

L'assignatura estarà impartida pel següent professorat:

Professora Titular de l'assignatura i responsable GD: Dra. Berta Artigas Lelong. <http://www.uib.cat/personal/ABDI0NjU/>

Professorat associat:

- * Guillem Artigues Vives
- * Belen Matesanz Mateu
- * Sònia Navas Recio

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Requisits

Recomanables

Es recomana haver cursat l'assignatura de determinants socials de la salut, de 1 Curs.

Competències

Específiques

* CE1. Capacitat d'aplicar els principis teòrics i metodològics de la infermeria adquirits a la pràctica professional, atenent a criteris de qualitat en qualsevol etapa del cicle vital i tenint en compte la diversitat i multiculturalitat. CE5. Capacitat per a educar, guiar, facilitar i recolzar als pacients, cuidadors i famílies per a fomentar el seu benestar, confort, seguretat i independència i promoure el dret de participació, informació, responsabilitat i presa de decisions de les persones ateses, en el seu procés de salut-malaltia. CE8. Capacitat per treballar de manera cooperativa amb els propis companys i en equips interdisciplinars en els diferents àmbits d'atenció. CE9. Capacitat per seguir els principis ètics i deontològics, així com les responsabilitats legals en la realització de la professió..

Genèriques

* CG1. Capacitat d'anàlisi i síntesi. CG7. Capacitat per identificar problemes i prendre decisions basades en els resultats de recerca per resoldre'ls de manera autònoma. CG10. Raonament crític. CG11. Compromís ètic..

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura d' Infermeria, Atenció Primària i Salut Global , es una matèria obligatòria que forma part del pla d'estudis que la Facultat i Departament d'Infermeria i Fisioteràpia, que se imparteix a 3 Curs del Grau d'Infermeria. Aquesta assignatura, contempla les cures infermeres dirigides a la família comunitat, però des de una perspectiva de salut global.

L'alumnat després de cursar l'assignatura serà capaç de:

- Comprendre la APS com l'estratègia que permet el desenvolupament del dret a la salut tant a nivell local com a global.
- Explicar el concepte i les dimensions de la salut global
- Explicar els conceptes de benestar, qualitat de vida i pobresa des del marc del desenvolupament humà
- Identificar els factors que comporten a la desigualtat i iniquitat en el marc de la salut global

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- Analitzar i comprendre els diferents factors i conseqüències que comporta per a la salut la mobilitat humana i els fluxos migratoris - Comprendre la importància de la cultura per tal de donar unes cures competents, eficaçes i individualitzades
- Comprendre i aplicar cuidats infermers atenent a la diversitat en l'àmbit de la APS
- Explicar el concepte de participació comunitària, identificant els diferents agents, metodologia i formes d'intervenció en l'àmbit de la salut tant a nivell local com a global
- Analitzar projectes de participació comunitària
- Identificar programes i aprendre a realitzar intervencions professionals que permetin disminuir les desigualtats en salut en l'àmbit de la APS

Continguts temàtics

MÒDUL 1.- LA SALUT GLOBAL I EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE

1.1. La salut global:

1.1.1. Concepte i característiques

1.1.2. L'atenció primària como estratègia de salut global

1.2.2. De la salut pública internacional a la salut global

1.2.3. La interrelació local-global en l'àmbit de la salut

1.2. El procés desenvolupament humà:

1.2.1. Concepte i característiques

1.2.2. Concepte i enfoc de capacitats humanes (CA): benestar, qualitat de vida, vida digna i pobresa

1.2.3. La salut com a dret i la cobertura universal: accessibilitat, equitat i assequibilitat;

1.2.4. Desigualtat i vulnerabilitat enfront la pèrdua de benestar

1.3. Problemes i reptes de la salut en el món:

1.3.1. La situació actual de salut en el món, l'índex de DH

1.3.2. Principals organismes i organitzacions internacionals i la seva relació amb la salut

1.3.3. Estratègies de planificació: Dels ODM als ODS; La cooperació al desenvolupament en l'àmbit de la salut.

MÒDUL 2.- L'INTERVENCIÓ INFERMERA EN EL MARC DE LA SALUT GLOBAL

2.1. La transculturalitat de les cures:

2.1.1. Cultura i salut. Dimensions socioculturals del procés de salut i malaltia

2.1.2. Diàlegs interculturals en salut

2.1.3. La competència cultural en les cures infermeres

2.2. Mobilitat humana

2.2.1. Concepte, objecte i característiques

2.2.2. Factors i conseqüències dels fluxos migratoris

2.3.3. Riscs del procés migratori

2.3. La família com a unitat d'atenció:

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- 2.3.1. La família com a sistema de suport de salut i social
- 2.3.2. Estructures familiars: factors, diferents organitzacions familiars i cicle vital
- 2.3.3. Intervenció en el sistema familiar: coordinació sociosanitària, gestores de casos, intervenció amb famílies multiculturals
- 2.4. L'atenció a grups vulnerables (persones en situació d'exclusió, prostitució, pobresa, etc. famílies des estructurades,):
- 2.4.1. Identificació i característiques del grups
- 2.4.2. Anàlisi i diagnòstic dels problemes de salut
- 2.4.3. Programes i instruments d'Intervenció

MÒDUL 3.-. LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA I EL TREBALL AMB LA COMUNITAT

- 3.1. La participació comunitària: importància, funcions i finalitat
- 3.2. Concepte de comunitat, característiques i tipus
- 3.3. L'apoderament de la ciutadania, formes de participació comunitària
- 3.4. Anàlisi, metodologia i intervenció:
- 3.4.1. Fases, instruments i avaluació
- 3.4.3. Anàlisi de projectes de PC
- 3.4.2. Actors comunitaris i equips d'intervenció
- 3.5. La intervenció de la ciutadania en l'àmbit de la salut:
- 3.5.1. L'educació pel desenvolupament aplicada a la salut
- 3.5.2. Diferents intervencions

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Examen	Grup gran (G)	Es tracta de sessions d'exposició de continguts de la matèria mitjançant presentació o explicació per part del professorat amb la finalitat de que l'alumnat sigui capaç de comprendre aquells aspectes més rellevants de les unitats temàtiques. Aquestes exposicions es faran amb suport de material audiovisual	30
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	Consistiran en 3 sessions monogràfiques de 4 hores cada una sobre: S1 – Salut en el món. S2 – Intervenció en grups vulnerables S3 – Participació Comunitària	12

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula. L'assistència als seminaris es voluntària, però aconsellable per assolir de forma òptima els coneixements.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball individual per la preparació de les unitats didàctiques	L'alumnat treballarà els diferents continguts de la matèria de forma autònoma, amb ajut de la bibliografia	94
Estudi i treball autònom individual	Video-fòrum	L'alumnat haurà de fer una anàlisi crític d'un pel·lícula relacionada amb els continguts de la matèria	4
Estudi i treball autònom en grup	Exposició temes a classe	L'alumnat haurà de preparar en petits grups l'anàlisi de diferents documents i/o articles seleccionats.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Examen

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Es tracta de sessions d'exposició de continguts de la matèria mitjançant presentació o explicació per part del professorat amb la finalitat de que l'alumnat sigui capaç de comprendre aquells aspectes més rellevants de les unitats temàtiques. Aquestes exposicions es faran amb suport de material audiovisual
Críteris d'avaluació	Proves escrites amb preguntes tipus test per valorar si s'han adquirit els conceptes dels diferents mòduls. - Examen 1: Aquest primer parcial, constarà dels temes treballats a l'aula dels mòdul 1 i 2 continguts. El seu percentatge d'avaluació serà d'un 40% - Examen 2: Segon parcial dels temes tractats a classe del mòdul 3. El seu percentatge d'avaluació serà d'un 20%.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Els examens es realitzaran amb preguntes tipus test: identificació de la resposta correcta d'entre les diferents alternatives (sèrie de 5 respostes possibles: a, b, c, d i e). La penalització per resposta incorrecta serà de 0,25 punts.

Per aprovar l'assignatura s'ha d'obtenir una nota mínima de 5 de cada un dels parcials

La ponderació dels 2 examens serà d'un 60% sobre l'avaluació final.

Es valorarà la participació activa i el raonament crític en las diferents metodologies que s'inclouen en el desenvolupament de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 60% amb qualificació mínima 5

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Consistiran en 3 sessions monogràfiques de 4 hores cada una sobre: S1 – Salut en el món. S2 – Intervenció en grups vulnerables S3 – Participació Comunitària De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula. L'assistència als seminaris es voluntària, però aconsellable per assolir de forma òptima els coneixements.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la participació activa, en base al raonament crític, la justificació i coherència del discurs i les propostes. El professorat indicarà els objectius, les activitats i el material a treballar a cada un d'ells. El percentatge d'avaluació de cada seminari es d'un 5%.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Video-fòrum

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà de fer una anàlisi crític d'un pel·lícula relacionada amb els continguts de la matèria
Criteris d'avaluació	S'ha avaluarà l'adequació de les respostes a les diferents qüestions plantejades en relació als continguts de la matèria. Es valorarà també una anàlisi i discurs coherent, crític i rigorós amb referències bibliogràfiques que justifiquen les respostes.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia complementària

AECID.COMPROMISO UNIVERSAL POR UN DESARROLLO HUMANO Y SOSTENIBLE. POSICIÓN ESPAÑOLA PARA LA AGENDA POST -2015. 2014.
Álvaro Franco-Giraldo. ATENCIÓN PRIMARIA EN SALUD (A.P.S.): ¿DE REGRESO AL PASADO? 2009.
Artigas-Lelong, B; Bennasar Veny, Miguel. La salud en el s. XXI: El reto de los cuidados multiculturales. Index de Enfermería 2009; 18(1):42-46.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- Artigas B, Bennasar M (2007). La mediació intercultural: una necessitat en l'assistència sanitària en la família immigrant. En: La Salut Mental i la Dona. Palma: Societat Científica Mèdica de Balears.
- Beck, Ulrich. La mirada cosmopolita o la guerra es la paz. Paidós, 2005.
- Boni, A; Perez-Foguet, A. Construir la Ciudadanía Global desde la Universidad. Barcelona: Intermón Oxfam, 2006.
- Cañete, R. Salud y desarrollo humano. PNUD. 2007
- Delgado, A.; López, L. A. La participación comunitaria: una revisión necesaria. Atención Primaria 9, 1992, pág. 457-459.
- Diego Alveiro Restrepo-Ochoa. La salud y la vida buena: aportes del enfoque de las capacidades de Amartya Sen para el razonamiento ético en salud pública. Cad. Saúde Pública, Rio de Janeiro, 29(12):2371-2382, 2013.
- Franco-Giraldo A, Álvarez-Dardet C. Salud pública global: un desafío a los límites de la salud internacional a propósito de la epidemia de influenza humana A. Rev. Panam Salud Publica. 2009;25(6):540-7.
- Katz, A. La nueva salud global. La reversión de lógica, historia y principios., 2008. Medicina Social (www.medicinasocial.info) volumen 3, número 1.
- Malvárez, S. EL RETO DE CUIDAR EN UN MUNDO GLOBALIZADO. Texto Contexto Enferm, Florianópolis, 2007 Jul-Set; 16(3): 520.
- Martin-Zurro, A. ATENCIÓN FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA. Elsevier, 2011.
- Martín-Zurro, A; Cano, JF; Gené, J. Atención Primaria. Elsevier, 2014.
- Martínez Riera, J.R; del Pino Casado, R. Manual práctico de enfermería comunitaria. Elsevier, 2013.
- Mesa, M. 2000. La educación para el desarrollo: entre la caridad y la ciudadanía global. Papeles de Cuestiones Internacionales, 2000, no. 70, pp. 11-26.
- Nussbaum, M. Sin fines de lucro. Por qué la democracia necesita de las humanidades. 2006. Katz.
- OMS. La salud y los Objetivos de Desarrollo del Milenio. 2000/2005/2015.
- Ortega, M.L. 2007. Estrategia de Educación para el Desarrollo de la cooperación española. Madrid: Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, 2007.
- PNUD. Informe sobre Desarrollo Humano 2016. Sostener el Progreso Humano: Reducir vulnerabilidades y construir resiliencia.
- Roca, M; Caja, M; Úbeda, I. Enfermería comunitaria: elementos e instrumentos para la práctica profesional de la enfermería comunitaria. Instituto Monsa de Ediciones, 2011.
- Turabian, J. L. Participación comunitaria en salud. Madrid: Díaz de Santos, 1991.
- Unceta, K. Globalización y desarrollo humano. 1999. Revista de economía mundial
- Vüori, H. La participación comunitaria en APS: un medio o una finalidad en sí misma. Atención Primaria 10, 1992, pág. 1036-1048.

